

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la Institutul Tipografic în Sibiu

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Episcopul Pavel.

Este lung șirul suferințelor și ne isbim de ele în toate zilele. Sântem sătui până în gât de libertățile ungurești, nu e de mirat deci, dacă noi ne arătam disgustul față de atotputernicia zilei și nu e de mirat deci, dacă noi ne ferim de ei ca de alte-celea.

Dar' dacă ar fi numai atât!

Românul cu inima la loc trebuie să se întristeze până la moarte, când vede că între asupritorii noștri de viață străină se amestecă și oameni de viață noastră și încă oameni, cari sunt chemați să apere poporul român de asupriri împotriva asupritorilor lor și să mângâie când isbutesc asupritorii în potrița apărătorilor.

Noi cești dela „Foaia Poporului” am propovedit cu toată dragostea ce o avem față de soarta poporului românesc, ca Românul să nu iee parte la sărbătoarea ungurească, botezată milleniu, fără însă de a ave și o vacă de naș. Credem că fiecare om de bine și cu mințile toate ne-a înțeles, că noi nu putem să mergem la Pesta să benchetuiim cu Ungurii pe ruinele drepturilor neamului nostru.

Episcopul *Mihail Pavel* dela Oradea-mare, e acela care a sevrșit cea mai nouă ticăloșie națională. Luându-o pe urmele lui *Szabó János* dela Gherla, a dat și el o hârtie tuturor preoților, tuturor dascălilor, că acestia la rîndul lor să spună poporului să meargă și el la Pesta, să serbeze și acasă, să meargă și la sfânta biserică, ca să aducă rugăciuni de bucurie, că am avut fericirea de a ajunge mîia de ani de când trăim cu Ungurii împreună.

Bietul vlădică! Nu vede el, că stăpînirea ungurească în chip și formă se străduiește ca se despoaie biserica noastră?

Nu vede el, că stăpînirea ungurească, dacă nu 'i-ar fi de obrazul lumii, 'l-ar șterge și pe el și pe soții sei cu o trăsătură de condeiu?

Nu vede el, că ocărnuirea e stăpînită de dorul de a șterge credința din cetățenii acestei țeri și de a băga în inimile oamenilor *necredința, păgânismul*, pe care chiar vlădicilor le e dat să-l alunge și să lupte contra lui cu toată puterea?

Nu vede el, că tocmai acum în fața milleniului ni-se prigonește limba fără o lecută de drept, nu vede el, că cele 400 de școale ce le face stăpînirea sînt îndreptate împotriva Românilor, nu vede el, că administrația ungurească nu năzuește în altă parte, decât numai de a face Unguri din cei pe cari Dumnezeu nu a voit să fie Unguri? Nu vede el, că totul ce se lucră tot ce se cheltuiește pentru milleniu, tot în cărca noastră va fi pus?

Dar' cine le va pute înșira pe toate câte se lucră din partea stăpînirii, din partea zdrobitoarei a tot ce nu învață ungurește?

E lung rēvașul nedreptăților, e lung al nelegiuirilor, și e lung al asupririlor, încât n'avem cuvinte deajuns, ca să putem blăstēma pe cei cari ne prefac traiul în netraiu.

Deci dacă este așa, cum? Tocmai dintre vlădicii românești să se afle de aceia cari să îndemne poporul să se veselească, să chieue când el e amărit până în adâncimile inimii sale? Tocmai un vlădică românesc să se afle, care să nesocotească lupta noastră și se alerge la Pesta ca să

se închine și se ducă plocon stăpînirii o seamă de Români?

Umilirea n'a fost însușirea Românilor. A răbdat a suferit mult, foarte mult, dar' ca el să se umilească, asta nu s'a pomenit. Umilirea vlădicului Pavel e însă cu atât mai virtos umilitoare, pentru-că vine dela un cap al bisericii, care n'ar trebui să aibă nici în clin, nici în mănecă cu stăpînirea străină de neamul lui.

Românilor! Dacă luptele noastre au fost curate și îndreptățite, dacă curagiul nu va părăsit, dacă mai aveți durere pentru durerea neamului românesc, atunci nu luați parte la serbarea din Budapesta, să nu luați parte chiar dacă vlădică v'ar zice ca să luați!

Episcopul *Mihail Pavel* de mult a încetat de a fi Român cu inima curată, ne-o dovedește trecutul și cel îndepărtat și cel mai apropiat, când blagoslovitul nu a avut cutezanța de a se pune în fruntea Românilor, pentru a băga puțin cutremur în Ungurașii cari nu s'au rușinat a sparge și dărîma însași casa lui.

Nouē nu ne trebuie oameni fricoși și vînzători de neam, care pe deasupra mai încearcă să ne mai ducă și pe noi de rîpă.

O mai zicem încă odată, pentru-că însuși de o miie de ori de s'ar fi zis, tot nu e deajuns:

Milleniul nu e al nostru, nici nu voim să avem parte de bucuria-i mincinoasă; durerile sînt ale noastre și durerea e mărită prin josiția vlădicului Pavel, el ne-a adus durere și pentru astfel de dureri trebuie să găsim mijloace de tîmăduire!

Emma.

FOIA.

Economul bun și ecomul rēu.

De *Alexandru Lup.*

Bărbatul, care-'i bărbat,
Nu-'i vezi carul descheiat,
În multe părți aruncat,
Făr' la locu-'i așezat;
Dar' și plugul lui tomnit
Din gătat până 'n pornit,
Pus la locu-'i potrivit,
De vreme slabă scutit.
Cum vine dela ogor,
Toate le pune 'n obor,
Potrivit la locul lor.

La bărbatul lenevos,
Toate-'s trântite pe jos,
Ici o leucă colo-o roată,
Din șopuri până la poartă.
Colo-'i plugul aruncat

Grapa-aici s'a descheiat,
Ici un gard, slabe nuiele,
Colo tot unelte rele.

Găzdoaia, care-'i găzdoaie:
Toate-'s la rînd prin lădoaie
Și făinuri și grăunțe,
Toate ști cum să le cruțe.
Dintr'o păzitură feartă
La toți ști cum să le 'mpartă,
Pe toți ști să 'ndestuleze
Dar' ști și cum să păstreze.
Într'a ei grădină vara,
Din ziori și până seara
Rîd florile și mari cresc
De mărăcini nu tînjesc,
Casa ei e măturată,
Grădina ei e săpată.
La găzdoaia lenevoasă,
Nu vezi grădină frumoasă
Cresc urzici și mărăcini,
Și scăieți de cei cu spini.
Casa ei nemăturată,
Grădina ei nesăpată,

Masa ei nu e curată:
Blid pe masă, blid pe vatră;
Vatra ei toată cenușe
Cu caru-'i gunoia la ușe;
Păianginii 'și-au făcut casă
Și la ușe și la masă,
Lucrul astfel delăsat
Atîrnă dela bărbat,
Bărbatu-'i sēcure rea,
Muierea coadă la ea.

De-ai da frate cum să dai
Lemnu oblu nu-'l mai tai,
Acum nu vede sāracu,
Că merge 'napoi ca racu
De unde se trag aceste?
Nu chiar tot dela neveste,
Făr' numai dela prostie:
*Nu știm ceti, nu știm scrie,
Am umblat puțin la școală,
Asta-i pe noi mare boală.*

Glusul fraților nostri.

Câteva zile ne mai despart de sărbătoarea milleniului unguresc despre care s'a trîmbițat în largul lumii.

Frații nostri de dincolo îngrijiți de noi și de unii șovăitori de dincolo, au trimis în toate părțile un apel, scris de către comitetul național studentesc din România. Eată ce scriu ei: „Un drept ne-a mai rămas încă, un drept, pe care nime nu-l poate tăgădui, acela de a tăgădui să luăm parte la o veselie atunci, când călăii și schingiuitorii neamului nostru își serbează miia de ani dela zdrobirea unor drepturi sfinte.

Avem dreptul ca atunci când temnițele ungurești sunt pline de acei frați ai nostri, cari s'au futrepus prin libertatea lor, pentru susținerea limbii strămoșești, să lipsim a întinde mâna și a zimbă unei asemenea luminare; numai atunci, când Românul va fi liber în vatra lui să-și cânte doina rămânească, atunci da, vom serba o sărbătoare mare și un început de civilizație. Până atunci însă comitetul național studentesc vă conjură pe toți Românii de a nu primi invitațiunile ademenitoare ale dușmanului.

Comitetul național studentesc.

Cetățenii liberi ai orașului Iași din România încă au ținut să ne spună cuvântul lor în aceste vremuri grele, când stăpânirea se face luntre-punte, ca se îngrămădească la Budapesta cât se poate de mulți Români, pentru-ca mai apoi se spună lumii: Românii sunt mulțumiți cu noi, plângerile lor sunt neadevurate, lupta lor piezișe.

Adunarea membrilor Ligei și a cetățenilor ieșeni s'a ținut în ziua de 7 Aprilie și au luat parte o mulțime foarte mare. Au dat și un manifest către poporul român, în care conjură pe frații din România, ca să nu iee parte la sărbătura „sugrumătorilor Românilor din Ardeal“, căci nici cuminte nici potrivit lucru

nu se face, ci numai o benchetuire pe care toți Românii trebuie să o încungiure.

După-ce manifestul arată miezul suferințelor noastre se întoarce către popor și zice:

„Pentru toate acestea adunarea se roagă și conjură pe Români, ca să nu iee parte în nici o formă la sărbătura milleniului unguresc!

Glusul fraților nostri e al nostru, al nostru e al lor, și noi n'avem decât să ascultăm de glasul lor. În împregiurările în care ne aflăm nu e iertat nici-unui Român, ca să iee parte la milleniul unguresc, căci nu ne este iertat nouă să ciocnim păharul veseliei, atunci când aspirările de tot soiul vin cu grămada asupra capetelor noastre. Ca unor vînzători și vameși să le fie acelora, cari își vor mânji inimile de tina millenară din Pesta!

Prostia Ungurisării.

„Séchenyi“ István un mare și însemnat bărbat al Ungurilor, fu cuprins odată de o duioșie nespuse de mare, căci se îngrija de soarta neamului seu unguresc, pe care ar fi dorit să-l vadă dintr'odată și mare și bogat. În duioșia lui le zise Ungurilor:

„Nu vedeți că sîntem un popor mic, că partea cea mai mare a locuitorilor țării vorbesc altă limbă decât noi? Ce se va alege de noi, dacă popoarele *nemaghiare*, se vor deștepta și se vor face părtașe la libertățile constituționale?“

Széchenyi a fost însă *reu* înțeles de Ungurii sei. El a voit să le zică: Dați popoarelor din țeară o vîcă mai tîgnită, dați-le drepturi, ear' nu numai datorințe și atunci popoarele acestea ne vor primi limba noastră, înstrăinându-și-o pe a lor.

Rău 'l-au înțeles Ungurii și rău au și lucrat. Toate nisuințele lor s'au îndreptat într'acolo ca popoarele, cari n'au

avut fericirea să se nască cu graiu unguresc pe buze, să fie unguritate, să înmulțească și numărul poporului unguresc. Spre scopul acesta nu se sfîesc de orice mijloace pécatoase pe cari le pun în lucrare, fără multă teamă, ei fiind arîndașii puterii. În școală, în biserică, la judecătoria, pretutindenea numai limba ungurescă să se audă, asta e dorința tuturor Ungurilor, și cu deosebirea stăpînirii, carea dă mîna de ajutor, ba silește ungurizarea a tot ce nu-i unguresc.

Așa mai zilele trecute cărmuirii ungurești 'i-a trîsnit prin cap, că numirea satelor și orașelor nu e ungurescă și deci dară a ales niște oameni, din partea fiecărui ministru, cari vor avè însărcinarea de a ungurisa toate acele numiri, cari nu sună ungurește. Numirile acelea apoi vor avè să fie folosite în toate hîrtiile comunelor, comitatelor și ale țării. Bărbații numiți se vor mai sili apoi ca aceste numiri să fie și folosite și în *graiul zilnic*. Foile ungurești, se înțelege, țipă de bucurie și strigă în gură mare, că foile neungurești (bună-oară cele românești) să nu mai scrie *Blaj*, ci *Balásfalva*, nu *Șimleul-Silvanici*, ci *Szilágy-Somlyó*, nu *Gusterița*, ci *Kakasfalva*.

Va fi deci cu o amărăciune mai mult pentru noi, cești cari nu sîntem de ai milleniului.

Stăpânirea ungurescă uită, că satele de aici, înainte de năvălirile lor, au fost locuite de Romani și alte popoare nemaghiare, stăpânirea ungurescă uită, că întemeietorii acelor sate nu puteau să le dea alte numiri decât în limba pe care o vorbiau și că de numirile aceste însăși istoria ține și trebuie să țină socoteală, istoria, care nu-i iertat să o strici cu una cu două.

Stăpânire fără fire! Nu uita, că nu tu ai dreptul de a da numiri satelor, ci aceia îl au, cari le locuiesc!

În zadar.

În zadar lună și stele
Măi ră-ar și mai lucec,
Mie nu-mi dau mîngăiere,
Ci mai tare mă măhnesc.

Căci tot plînge și suspină
Inima mea ne 'ncetat,
Și nu am o zi senină
De când tu te-ai depărtat.

Alexandrina Gabor.

Aidi Române.

Aidi Române, căci e vreme
De când țeara ta tot geme,
Suferind rușini și groaze
Sub cumplirea multor joaze;
Aidi, voinice! te arată,
Că tot ești, ce-ai fost odată,
Cu unire și cu minte,
Cu de arme drepturi sfinte,
Cercul slava ta voește!
Aidi, voinice! Biruește!

Văcărescu Ion.

Poesii populare.

Din Gurariului

culese de Maria Nicoară.

Dă-mi Doamne ce-oi cere eu,
Eu nu-ți cer mare avere,
Făr' uu bădiț pe plăcere,
Nu-ți cer mare bogătate,
Făr' bine și sănătate.

Badiu meu tîner copil
Roșu ca și-un trandafir,
Când îl vîd seara la lună
Ca o floare din cunună,
Când îl vîd seara la stele,
Ca frunza dela mărgele.

Cu badiu de-acum un an
Dintr'un măr ne săturam,
Dar' cu badiu din estan
Mânc un măr și zece pere,
Nici la inimă nu-mi mere.

Măi bădițo Gălățene
Hai la maica de mă cere,

De-a zice că nu m'a da
Eu badeo m'oi spînzura,
De ciucurii brăului,
La marginea drumului,
Să-mi vadă toată lumea,
Că ce-mi face dragostea.

Știi tu badeo ce ziceai
Cătră mine și plîngeai,
Că nu va fi om pe lume,
Care să ne despreune;
Eată omul s'a aflat
Pe noi ne-a desprennat,
Dar' cine ne-a despărțit
N'aibă hodină 'n pămînt
Nici cuie la copârșeu,
Nici parte de Dumnezeu!

Astă vară-acum un an
M'a cerut un Gălățan,
Dar' la vară de m'a cere
Să fiu boală de n'aș mere.

Împărăția temnițelor.

De cumva ar aluneca cineva să creadă, că sub împărăția temnițelor înțelegem purtarea și felul de cârmuire al stăpânirii ungurești, mărturisim, că credința nu 'i-ar fi fără temei. Șirul lung al proceselor îl va întări și mai bine în credința, că ne aflăm într'o adevărată împărăție a temnițelor.

Nu mai puțin decât trei procese avem de a aduce la cunoștința iubitorilor cetitori ai noștri.

Douăzeci și trei de acușați pe banca de ocară!

Și pentru-ce atâția acușați?

Pentru-că mintea sucită a procurorilor a aflat într'inșii oameni periculoși scrintitei și deochiatei zicală de „*stat unitar maghiar*“, pentru-că ei nu pot suferi adevărul și dreptatea, pentru-că așa le spune mintea lor, care nu pricepe, că în ziua de astăzi temnița nu e în stare de a omori în noi simțul iubirii, cu care sântem datori față de neamul nostru.

Luptăm pentru Libertate, căci ea e Evanghelia veacului în care ne aflăm. Împotriva dorului de libertate nimic nu se poate pune, ear' dacă se opune ceva, atunci aceea va peri de nici urma nu-'i va rămânea.

Organele stăpânirii noastre se pot arunca asupra noastră cu furia ce izvorește din cunoștința păcatosului și poate să ne nimicească, pentru-că și noi căutăm să nimicim reaua cârmuire, care s'a pus ca o plagă pe capul nostru. Pe noi însă nu ne va înfrica, căci frica nu este însușirea noastră, nici teamă nu va băga în noi, căci pe cei-ce li vedem că șovăesc și inclină înspre cârmuire de frica temniței, li vom sbiciul ca pe niște nemernici și oameni slăbănogi.

Cine e Român, cine e bărbat, acela anume în timpuri ca cele de astăzi știe să se stăpânească pe sine și să nu se moaie ca o babă neputincioasă, sau ca un copil cu mintea necoaptă, ci stă numai pe drumul cel drept și larg, signurul, care poate duce la scop.

Prigonirile lor nu ne vor îndulci, și cine nu cutează să deie piept cu procurorii ungurești, acela treacă munții și rînduească-și acolo afacerile sale, cine însă are curagiul de a-și înfrunta nevoile ce-'i vin pentru o vorbă, o faptă făcută în întreaga minte, acela stee cu fruntea ridicată în fața ori-cărui proces, căci numai astfel își va avea pe partea sa dragostea și iubirea neamului pentru a cărui soarte suferă.

Procese din Alba-Iulia.

Un cutremur ne cuprinde numai când ne reamintim de fapta rușinoasă săvârșită în Alba-Iulia. Aici în orașul acesta au fost frânți cu roata unii dintre cei dintâi apărători ai dreptului neamului românesc, Horia și Cloșca. Oraș de tristă amintire!

Se vor fi întemplat ele multe în Alba-Iulia, dar' ceea-ce se petrece de un rînd de vreme încoace, e de ne mai pomenit. Purtarea slujbașilor țerii față de martirul Patița, pedepsirea celor 16 inși din 42 câți au fost trași la răspundere, pentru-că au întimpinat pe acela, care pentru drepturile poporului s'a întrepus, pedepsirea preotului Ioan Stanca din Vurpăr pentru o scrisoare de alipire, infundarea lui la 6 săptămâni, ear' a învățătorului de acolo la 4 săptămâni. În aceeași zi a fost judecat și preotul din Henig, Muntean, dimpreună cu învățătorul seu, pentru-că a cântat „*Doina lui Lucaciu*“ cu pruncii de școală, ear' în 16 Aprilie un nou proces în Alba-Iulia în contra a 19 locuitori din comuna Ciora, cari, ca fiecare Român de bine, au scris dimpreună cu alte sute de oameni o *scrisoare de alipire*, cătră bărbații cari erau pe banca acușătorilor din Cluj pentru Memorand.

Au trecut acum doi ani dela procesul Memorandului, și judecătoriei ungurești de-abia acum 'i-a venit în minte, să judece pe acei țerani din Ciora, cărora nici prin gând nu le-au trecut ca să nimicească țeara, ori poporul unguresc.

Apărător le-a fost avocatul *A. Velican*. Țeranii s'au purtat bine, ceea-ce numai cinste le face, când în fața ori-cui o spun verde și fără încungiu: *Români sîntem, Români vom să și rămânem*. Judecătorii s'a năpustit mai mult asupra învățătorului din Ciora, *Socaciu*, care a fost acusat și cu aceea, că în cursul unei predice a cetit și un articol din „*Foia Poporului*“ despre însemnătatea școalelor.

Judecătorii dintre cei 19 acușați, pe 17 inși 'i-a pedepsit, ear' 5 au fost lăsați liberi. Învățătorul *Socaciu* a fost judecat la două luni temniță de stat, ceilalți 13 au fost pedepsiți cu 4 până la 28 zile.

Țeara va fi mântuită!

Proces pentru „Marșul Ligei“.

Harnicii dascăli români din *Moroda*, *Petru Costin* și *Stefan Hereș* au fost pîrși tribunalului din Arad, că ei ar fi ațîțat poporul la ură împotriva Ungurilor, vorbindu-'i despre sânge unguresc, despre foc, fulgere și trăsnete și alte năpaste,

ce au să vină asupra Ungurilor, apoi că ar fi împărțit tipărituri, în cari se preamăriau cei închiși penfru Memorand, pe tineri 'i-a învățat cântări ațîțătoare, cum e „*Marșul Ligei*“, după a lor părere, și pentru câte alte bazaconii și minciuni, cari de cari mai deochiate. Și cine a avut cutezanța să pîrască în felul acesta niște *Români*? N'ar mai fi fost pomană de pîrători! Numele lor: Stefan Lele, preotul Ioan Gergar și judele Petru Mihuț.

Alți 20 Români, cari au mărturisit adevărul, în contra celor trei amintiți mai sus, n'au fost băgați în seamă, căci nu 'i-a venit tribunalului din Arad la socoteală, ca să pună temeiul pe mărturisirile lor.

Pedeapsa încă nu s'a adus, pentru-că în cele din urmă chiar și tribunalului 'i-a venit cam șod să deie adevărul tot spuselor celor trei martori. Minunea cea mai mare e, că s'a aflat un tribunal, care să mai fie în stare de a judeca și în felul celui din Arad.

Procesul „Dreptății“.

Foia românească din Timișoara a avut în 17 Aprilie n. al doilea proces. În cel dintâu *Doctorul Branisce* a fost pedepsit la doi ani închisoare, pe cari și-'i îndeplinește și azi în temnița Vașului.

În acest al doilea proces e tras în judecată fostul redactor al „*Dreptății*“ *Dr. George Candrea*, care lipsind din țeară, a fost înlocuit din partea tribunalului din Timișoara printr'un *curator*, care să facă pe acusatul. De curator a fost numit un — Ungur.

Acusatul, dl *George Candrea*, a fost judecat la doi ani de temniță de stat și la o pedeapsă în bani de 1450 fl., cari se iau din banii foii, ear' 200 fl. are să-'i deie pentru cheltuelile procesului. Hotărîrea tribunalului va ave să se publice în „*Dreptatea*“.

Pentru a se face formele, s'a dat și un recurs.

Eată, ce va să zică dreptatea ungurească pentru „*Dreptatea*“ românească!

Osândă grea li-s'a adus, jertfa e mare, dar' e măreață, căci pentru a neamului iubire s'a adus.

Procese sunt multe, osândirile sunt mari, dar' pe noi nu ne vor înfrica, și domnii dela putere ar trebui să știe, că osândă ce o pune prin slujitorii sei în cărca noastră ne va îndărji și mai mult în lupta sfântă ce o purtăm și pentru care gata sîntem să ne jertfim libertatea și tot avutul nostru.

Înainte deci fără frică și isbânda trebuie să vină!

Dr. Lueger primar al Vienei.
Sfatul oraşului Viena a ales Sâmbătă în 18 Aprilie earăşi pe nefricatul Lueger de primar. Jidanaşii, şi acum ea şi mai înainte, s'au întrepus mult, ca acest apărător al creştinilor împotriva Jidanilor, să nu reuşească. Nu le-a reuşit însă lor, căci Lueger a intrunit 96 voturi, pe când candidatul lor, Dr. Grübl Raimund, nu a căpătat decât 42 voturi. E întrebare, că întâri-vor oare pe Lueger, sau că alegerea lui se va nimici precum s'a mai nimicit încă de două-ori înainte de asta. Poporul creştin din Viena a arătat mari simţăminte de dragoste şi de bucurie, că 'şi-au ajuns scopul de a alege un primar, care să nu mai sufere pe liberalii Jidani şi fraţii lor Unguri.

Adevăr pe limba lor.

Foaia ungurească „*Alkotmány*“ (Constituţia) într'un număr al ei din săptămâna trecută, după-ce a arătat schiloadele vederi ale stăpânirii o sflrşit astfel:

„*Asta nu e guvernare, ci o politică strimă, păcătoasă, ucigaşe.*“

Şi să nu alunece cineva a crede, că nişte Români ar zice vorbele acestea. Nu! Doamne fereşte.

Dacă noi ne-am încumeta să grăim despre stăpânire că e păcătoasă, că e ucigaşe, atunci întreaga haită a procurorilor ar sări asupra noastră, porţile temniţelor s'ar deschide pentru-ca să ne cuprindă în întunecimea lor. E însă foarte nostim, foarte şod lucru, când însuşi un Ungur vine într'o foaie ungurească să scrie astfel de cuvinte la adresa stăpânirii ungureşti, care şi ea nu este altceva decât o stăpânire ungurească, crescută şi hrănită cu aproape aceleaşi gânduri şi dorinţe, de care stăpânit este ori-care Ungur.

Şi dacă însăşi Unguri zic, că stăpânirea dela cărma ţerii poartă o lucrare strimă, păcătoasă şi ucigaşe, atunci ce să zicem noi Români şi cu noi celelalte naţionalităţi prigonite, cari cu zeci şi sute de ori mai multe cuvinte de jeluire am avè împotriva cărmuirii, care ne urmăreşte şi ne prigoneşte fără milă, ca-şi-când am fi străini în pământul acesta îngrăşat cu sudoarea ostenelelor noastre; împotriva stăpânirii, care zi de zi ne loveşte fără de a lua seamă, că şi noi avem dreptul de a duce un traiu mai tignit în ţeara aceasta, la a cărei susţinere şi noi ne alăturăm cu tot avutul nostru, ba poate cu mai mult, decât stăpânirea şi neamul din care ea face parte.

Când o foaie ungurească spune în auzul tuturor şi în faţa sərbătoarei celei mai ungureşti, când pacea ar trebui să stăpânească inimile tuturor locuitorilor acestei ţeri şi indeosebi pace ar trebui să fie mai ales între cei cari sərbază, când chiar un Ungur neoaş ne spune, că cărmuirea din Ungaria nu e o cărmuire dreaptă, lucrarea ei nu e lucrare cinstită, ci o lucrare strimă, păcătoasă şi ucigaşe, atunci zisa aceasta a pomenitei foi e

numai adevărată, dacă o zicem noi Români, cari nimic bun nu putem aştepta dela cărmuirea ţerii în frunte cu Bánffy, care după-ce s'a văzut pe scaunul puterii, s'a crezut că el este „*sfarmă-piatră*“ din poveste şi 'şi-a pus în cap să sfarme pe toţi câţi nu vorbesc ungureşte şi dacă sânt nemaghiari, nu se lapadă de neamul lor, şi care de un singur dor e purtat şi anume, de a ne şterge şcoalele, de a ne dărîma aşezămintele bisericesti, de a ne oprî limba şi scurtă vorbă, de a ne ucide tot ce avem noi mai bun şi mai scump.

Om cu mintea sănătoasă, afe-se ori-şi-unde pe rotogolul pământului, nu se va mira, ştiind ce se petrece în Ungaria, dacă va auzi, că noi Români nu putem fi mulţumiţi cu purtarea cărmuirii ungureşti, cu purtarea slujitorilor sei şi cu a părtinitorilor sei, cari cu toţii într'o unire, nesocotesc toate ale noastre drepturi, curat vorba luptătorului slovac Hurban Vajansky: „*Pentru o nedreptăţire naţională nu se afla în Ungaria nici judecatorie, nici administraţiune, nici lege, nici milă, nici simţ de omenie.*“ Şi acestea toate pentru-că „*cărmuirea noastră nu e o cărmuire, ci face numai o lucrare smintită, păcătoasă şi ucigaşe!*“

Ei bine, când noi spunem cărmuirii, că nu de sănătoase gânduri e purtată, când prigonirilor nu vrea să le pună capăt, că nu fericirea ţerii se va ajunge prin neînţelegerile cari le viră între cetăţenii acestei ţeri, că unguirizarea e o nebunie şi tristă şi goală, cărmuirea ungurească în loc de lecuire a relelor, înfundă temniţele cu noi, ca-şi-când Dumnezeu nu ne-ar fi născut şi pe noi cu aceleaşi drepturi, pe cari şi unii şi alţii trebuie să le aibă.

Ţeratul Ioan Borgia.

„*Susu-î Dumnezeu şi trăsnitul e la El; acesta să trăsnescă, ca să nu mai fie decât dreptate şi ear' dreptate!*“

Îţi stă mintea în loc, când vezi jertfele cele multe ce le cere stăpânirea dela noi, inima 'ţi-se ridică mai sus şi bate mai cu tărie la vèzul jertfelor ce se aduc pe altarul — goanelor şi prigoanelor.

O astfel de jertfă e şi Ţeratul *Ioan Borgia* din *Crăciunel* lângă Blaj, care ne-a cercetat Luni în redacţie şi: „*Nu m'aş duce din ţeara asta, căci doare-mă sufletul după neamul meu din Ardeal.*“ Da, el e silit să se ducă, pentru-că după-cum însuşi a spus, că el „*două părţi a luptat pentru naţiune şi numai o parte pentru sine*“ şi pentru aceasta slujitorii stăpânirii 'l-au luat la ochiu de doi ani încoace, făcându-i mîncarea venin şi vieaţa un chin. A învăţat a scrie şi cetî la vîrstă de 30 ani, a cetit foile noastre,

din ele a învăţat a se însufleşi pentru neam. A mers la procesul Memorandului şi când s'a întors acasă a aflat casa pustie, căci 'i-s'a luat licenţa, 'i-s'a luat mijloacele de traiu. De atunci „*n'am stat, domnule, două zile acasă, tot în bătaia drumurilor am fost şi dreptate tot nu 'mi-s'a făcut, căci au văzut ei că eu Român sânt şi eu Român vreau se mor.*“ Înbiatu-m'au Jidani cu bani, ca să-mi lapd neamul, dar' eu nu-'s Iuda vènzătorul, ci sânt un Român, care vreau să rămân ceea-ce au fost moşii şi strămoşii mei“.

Dar' dreptatea e la Dumnezeu şi pe pământ nu-'i prea dat omului a se împărtăşi de binefacerile ei, căci prea s'a înrîit lumea, mai ales cea din Ţeara-Ungurească.

Prigonit a fost şi el nu s'a indoit, rămas pe stradă şi el nu 'şi-a vèndut simţul de neam. Ear' acum silit e ca să iee lumea în cap, să se ducă la fraţii noştri de dincolo, în România, ca să înoade cum va putè căpătăiele nevoilor familiei sale mult numeroase.

Năpădit de lacrimi, strîns de dureri, 'şi-a luat rămas bun dela noi cu cuvintele: Glasul „*Foii Poporului*“ şi al „*Tribunei*“ să străbată în toate inimile româneşti, dela o margine până la cealaltă! Noi îi zicem: mergi în pace şi Dumnezeu să te fericască în alte părţi, unde soarele dreptăţii e mai călduros şi împraştie mai cu îmbelşugare bunătăţile sale!

SCRISORI.

Un nou odor millenar.

Din protopopiatul gr.-cat. al Blajului.

În 24 Martie st. n. preoţimea din protopopiatul Blajului a fost intrunită în sinod protopopesc în parochia *Lupu*.

După-ce s'au îndeplinit mai multe lucrări bune şi folositoare înaintării şi înlesnirii învăţăturilor creştineşti ale poporului, părintele protopop Georgiu Bărbatu arată pe scurt peripecţiile prin care a trecut înfiinţând reunitoarea a învăţătorilor gr.-cat. români din comitatul Albei-inferioare şi cum se află ea în timpul de faţă, făcându-'i-se cu neputinţă înfiinţarea.

Aceasta a cuprins inimile celor de faţă de o adevărată supărare şi de serioase îngrijiri faţă de învăţământul nostru popular şi faţă de soarta învăţătorilor — cărora stăpânirea ungurească numai pentru aceea le-a ridicat plata la 300, fl. cel mai puţin, pentru-ca neputându-se stringe dela popor să-'i dea din visteria ţerei şi astfel să-'i poată deslipt de stînul maicei naţiuni şi să-'i facă, ca se nu poată lucra corăspunzător chemării şi datorinţelor de fi ai naţiunii române.

Cei de faţă au cerut cu toţii, ca păreri lor de rău să se dea cuvînt la protocol, totodată să se arete şi Românilor de peste tot locul şi străinătăţii, cât de maşter se poartă cu noi stăpânirea ungurească, chiar acum în ajutorul milleniului.

Eată şi strădania pusă de cei-ce se îndeletnicesc cu împraştiarea ştiinţelor şi învăţăturilor pe ogoarele poporului:

Statutele reuniunii învățătorilor s'au trimis ministrului de culte (școale) încă în anul 1890 pentru a fi întărite. Dar' au zăcut *cinci ani* în armarele ministrului, adecă până în 1895, luna Octomvrie, când ministrul le-a trimis înapoi însoțite cu următoarea prostie: numai așa se vor întări statutele, dacă cuvântul — auzi lume și miră te — „Român” se va lăsa afară din statute.

Protopopii din comitatul nostru au și trimis statutele la măritul consistor din Blaj rugându-și să întărească statutele așa neschimbate, ceea-ce s'a și făcut, zicând Ven. Consistor, în scrisoarea de întărire, că cuvântul „Român” din statute înseamnă nu numai limba liturgică ci și limba ce se folosește în școalele populare gr.-cat. din archidicesă. Statutele astfel întărite de Ven. Consistor s'au trimis din nou la ministrul unguresc, care prin hârtia din 6 Februarie a. c. nr. 1830 arată, că nu poate întări statutele reuniunii învățătorilor gr.-cat. români cu adausul Consistorului și că el, ministrul, a poruncit supraveghetorului regesc al comitatului nostru, ca să poruncească și el, ca reuniunea de învățători să-și aștearnă statutele fără întărirea făcută de Consistor, la ceea-ce acesta i-a răspuns, că în archidicesă nu poate să fie reuniune de învățători gr.-cat., dacă nu are statute întărite de Consistor.

Din pricina aceasta reuniunea nu s'a putut înființa, pentru-că dascălii români au caragiul de a pune și în statute că sânt Români și a se arăta cu ori-ce privilegiu că sânt Români adevărați.

Eată dar' un nou odor millenar, săvârșit în ajunul milleniului de scumpii noștri stăpâni, cari în străinătate nu se știu a se lăuda, că naționalitățile nemaghiare trăiesc în fericita Ungarie ca în stul lui Avram și că sânt împărțite cu bunăvoință, nepărținire, când e vorba de înaintarea în învățătură eu ale noastre și nu cu ale lor mijloace.

Slujească aceasta spre pildă tuturor celor dintre Români, cari nu se rușinează și mai au caragiul de a predica înfrățirea cu Ungurii, încă-când mai domnește asupra jidană-liberală.

Un preot

Un răspuns.

Domnii Ioan Popovici, preot-capelan, Petru Pascu, preot și Emanuil Barbulescu, lav. din Pesac, ne trimit o scrisoare mai lungă, pe care din pricina îmbulzelii de scrisori, o dăm aci pe scurt:

Plugarul, care a trimis scrisoarea dată la iveală în nr. 10 al „Foi Poporului” nu spune adevărul, pentru-că abia suntem de un an aleși ca preoți în comuna Pesac și să și vede roadele cele bune ale muncii noastre.

Predicile din parte-ne nici-când nu lipsesc, ci întotdeauna tindem la desrădăcinarea și sbiciuirea relelor încuibate și înrădăcinate la popor. Ba căutăm la luminarea și învățarea poporenilor nu numai în biserică, ci și afară de biserică, ceea-ce se vede și din împregiurarea, că în iarna aceasta am voit se alcătui o „Însoțire de înmormântare”, dar' chiar plugarul care a scris a fost acela, care cu a părținut și astfel nu s'a putut întrupa dorința noastră. Cele scrise despre cor, nu sânt adevărate, că chiar noi l-am refuzat. Că domnii învățători umblă prin cărcime, este o minciună obraznică. Poporul noi îl îndemnăm să aboneze foi, dar' el e păcătos (!) căci din pricina sgarceuiei el nu vrea să aboneze. Noi nu stăm la taifasuri cu ori-cine, și de aceea a izbucnit ura din plugarul, care s'a apucat

și el de scris neadevăruri. Din toate cele scrise de dămnealui să vede apriat, că el este al doilea Vartolomeiu, care s'a arătat lumii postindu-se, și el este întinat de păcate. Totodată ne ținem de datorință a spune, că vom rămâne și de aci încolo aceea-ce suntem, preoți și învățători români, cari își îndeplinesc datorințele.

Pesac, în 16 Martie v. 1896.

Ioan Popoviciu,
preot-capelan.

Petru Pascu
preot ort. român.

Emanuil Barbulescu
învățător.

CRONICĂ.

Concert. „Reuniunea română de muzică din Sibiu” va da Sămbătă în 13/25 Aprilie a. c., un concert cu concursul capelei militare a regimentului de infanterie nr. 31, în sala, dela „Gesellschaftshaus”, cu următorul program:

1. *Iarna* din „Anotimpurile”, oratoriu pentru soli, cor mixt și orchestră, de I. Haydn.
2. *Capriccio brillant*, op. 22 (H-dur) pentru piano și orchestră, de F. Mendelssohn-Bartholdy.
3. *Vrăjitoare*, pentru solo de alt, cor de bărbați și orchestră de Carl Grammann.
4. *Făgăduința*, cor mixt și orchestră de S. Jadassohn.

Începutul la 7 ore seara. Bilete de intrare se vor vinde în ziua concertului între orele 11 și 1 din zi în „Musikverein” Pământul-mic nr. 2 și seara la cassă.

Atragem luarea aminte a cetitorilor noștri din giurul Sibiului și îndeosebi a învățătorilor și a preoșilor, ca să nu scape privilegiul acesta nimerit, mai ales că vor avea o seară din cele mai plăcute; pregătirile ce s'au făcut, sub conducerea neîntrecutului profesor Dima, e cea mai bună cheazăie pentru reușită.

Răvaș de laudă. Plugarii români George Muntean și Rusalin Balan din Vrani, ne trimit o scrisoare cât se poate de frumoasă, care ne-a susprins prin arătarea adevăratei dragoste a domniei-lor pentru „Foia Poporului”. Adresa de pe plicul scrisoarei e desemnată cu litere mari în tricolor românesc. Le mulțumim harnicilor țerani și li asigurăm, că vom fi aceia ce doresc și dînșii, adecă, luptători neînfricați pentru cauza sfântă românească.

L-a scăpat gura pe părintele Béna din Ciora. Anume când s'a ținut procesul în potruva celor 19 din comuna Ciora, părintele Béna întrebat fiind de jurat că are abonată „Foia Poporului”, a răspuns că nu o are și va îndemna și pe alții, ca să nu o mai aboneze (!) Pentru ce? Eată răspunsul părintelui Béna; Pentru-că am trimis 1 fl. în luna Ianuarie și foia totuși nu mi-s'a trimis! Noi din partea noastră li spunem părintelui Béna, care și dealtmintrelea nu a făcut cinstă neamului românesc în fața juraților, li spunem, că dânsul trebuia să reclameze și totodată să știe și el atâta, că înainte de cei cari ne aflăm acum la „Foia Poporului” și la „Tribuna” au fost niște oameni, cari au încurcat toate socotelile numai și numai ca să-și ajungă scopul de a pune mâna pe întreaga avere, care este a neamului întreg! De aici vin încercăturile, cari de altmintrenea sânt pe sfârșite.

Poate-că părintelui i-a prins bine vorba, că nu are „Foia” abonată, pentru-ca să-și ajungă dorința de a vedea pedepsiți pe înșii poporeni ei!

Ticăloșii de ale postei. Din comuna Vulcieș ne scrie țeranul Ioachim Haida, că nu capătă „Foia” regulat și că straja care e însărcinată a-i da „Foia” cere pentru fiecare număr 2 cr. Împotriva astor-fel de postav, ar fi bine să facem arătare și să nu le dăm nimica, căci ei își au plata. Tot de acolo ni-se scrie, că preotul nu pune destulă stăruință pentru împrăștierea dragostei creștinești în popor, ci îl strică cu totul prin cărcima, care e chiar în casa lui.

Milleniul și găzduiții pușcărit-lor. Pentru-ca milleniul să fie cât se poate de „fereste-ne Doamne” ministrul unguresc a dat o poruncă, în urma căreia pe ziua de 10 Maiu st. n. va avea să se țină o liturghie în închisori, la care se iee parte toți cei din pușcărie. Învățătorii închisorilor vor trebui să țină în ziua numită câte o cuvântare despre însemnătatea sărbătorilor millenare, adecă să-și îndulcească chiar și pe hoți, și pe tâlhari cu scrintita dorință ungurească de a face ca totul să fie unguresc. În ziua aceea întemnițării vor fi scutiți de ori-ce pedeapsă, la prânz vor căpăta încă-odată atâta carne, de cum căpătau în celelalte zile, și vor mai căpăta și o 1/2 litră de vin. Toate aceste întru preamărirea milleniului!

Nu le trebuie millentiu la școlarii din Blaj, măcar că directorul de acolo, Iosif Hosszu, s'a obosit atâta, ca să-și înduplece, batăr cătuși de pușini, ca să iee parte la tîmbălăul din Judapesta. Onoarea vouă studenților, căci v'ați arătat ca vrednici fii de Români!

Oaspe millenar. Ungurii aduc vestea, că subregele Chinei, Li-Hung-Chang-Michlii, încă va lua parte la milleniul unguresc. Bine, că vine, căci va avea fericirea să vadă un popor, ce foarte mare asemănare are cu popoarele de sub oblăduirea lui. Ungurii ar trebui, ca să-și facă băgător de seamă pe Li-Hung-Chang-Michlii, ca să aducă și scrisorile de alipire dela frații din Asia ai Ungurilor.

Împotriva millentului. Ungurii din comitatul Udvarhely au hotărât, că nu vor lua parte la alaiul cu cai și călăreți din Budapesta. Nu din ură față de neamul care i-a născut nu vor lua parte, ci fiindcă n'au bani cu ce merge și cu ce să joace pe nemeșul. Sărăcia li mare doamnă!

Earăși osândă. Îtovărășii noștri Sârbi încă nu sânt scutiți de bunătățile ungurești. Dascălul sârb Vladimir Staukov din Basahid a fost osândit de către tribunalul din Seghedin la un an și jumătate temniță și 500 fl. pedeapsă bănească, pentru-că a „ațțat” poporul sârbesc în contra Maghiarilor. Așa zice tribunalul, ear' nouă ne stă în voe ca să nu credem aceea-ce tribunalele ungurești zic. Sârbilor, mergeți numai înainte pe calea apărării de neam și fiți siguri, că de tovarășia noastră a Românilor nu veți fi lipsiți!

„România-Jună”, societatea studenților dela școalele mai înalte și-a sărbătorit în 10 Aprilie ființa sa de un pătrar de veac. Sărbătoarea, iubileul a fost cât se poate de frumoasă, luând parte la ea o mulțime de Români din toate unghiurile românimii. Fost-au acolo trimiși din partea „Tinerimii române” din București, din partea „Unirii” tot din București, trimișii studenților din Iași, din Cernăuți, din Budapesta, Cluj și Graz. Protector al acestui iubileu a fost dl Nicolae Dumba,

membru în sfatul împărătesc, care dimpreună cu studenții și cu Dr. Ciurecu, Dr. Calinciuc s'au străduit mult ca sărbătoarea să reușească cât se poate de bine, în ceea-ce nici nu s'au înșelat. Dorim, ca societatea „România Jună” se înflorească și se ajungă și alte iubileuri de o sumă și mai mare de ani.

*

O nouă prigonire. Tipăritura „Doinei lui Lucaci” a fost sequestrată Mercuri în 22 I. c. prin comisarul Haller. Tipăriturile au fost duse din librăria „Institutului Tipografic”. Ce va mai fi vom vedea.

*

Întâmplări de moarte. Primarul Georgiu Oprea din Sânt-Andreas și cetitor dornic al „Foi Poporului”, a răposat la 3/15 Aprilie.

— Învățătorul Ioan Russu din Gothatea, a răposat în 2/14 Aprilie, în al 33-lea an al vieții.

— **Dimitrie Albici**, notar comunal în *Nadab* în etate de 45 ani și a fericitei sale căsătorii de 20 ani, împertășit cu sfânta taină a cuminecării, după scurte, dar grele suferințe, la 6/18 Aprilie, și-a dat sufletul seu nobil în mâinile Creatorului.

In veci pomenirea lor!

*

Năpădesc asupra noastră. Ugron Gabor, poate cel mai mare vorbăreț din sfatul țerii a zis între alte multe bazaconii și următoarele: „Așezarea Ungurilor printre Români e lucru de căpetenie, căci dela această colonizare bună și săvârșită cu scop atrăne deslegarea chestiunii naționalităților, de oare-ce este fapt dovedit, că ațșările naționalităților nemaghiare sunt mai mari tocmai în părțile cele mai sârmane. În momentul în care vor fi împământeniți Ungurii în Ardeal, va înceta de a mai fi dorul Românilor, ca Ardealul să fie neatrănor de Țeara-Ungurească”. Sfatul țerii a primit cele zise de Săcuil Ugron și a bătut în palme de bucurie. Noi nu avem să le stricăm cheful, dar' uia tot să o știe cei din casa sfatului, că de-ar așeza în Ardeal pe toți Ungurii din Tisa încolo, și noi Români totuși vom urma lupta începută pentru dreptate și adevăr.

*

Îndreptare. Șeptesprezece țerani în frunte cu primarul din Lunca, ne trimit o îndreptare a celor scrise într'o cronică a noastră din numărul 14. Din îndreptarea trimisă nouă se vede, că știrea după care ne-am luat nu a fost adevărată, și a fost pornită din ură și răsbunare, căci preotul se silește mult pentru înaintarea poporului, lăbind „Foia Poporului”, și făcându-și socotelile bisericii în regulă. Ținut-a românească e cunoscută în toată înpregiurimea, ceea-ce dovedește și împregiurarea că Români din cercul Hususului l-au ales de deputat în adunarea comitatului.

*

Frumoase daruri creștinești. Pentru biserica noastră gr.-or din Ruda în Zarand, d-na Ianki Irma a dăruit trei perdele pentru ușile altarului în preț de 10 fl., femeia Adam Creștină o copie și o stea în preț de 5 fl., Hieș Lăpădat trei perdele tot pentru ușile altarului în preț de 3 fl., pentru cari le aduc mulțumită, rugând pe Dumnezeu a le răsplăti după bunele fepte. *Petru Costea* preot gr.-or.

— Pentru biserica gr.-cat. din Vințul-dejos a dăruit Zofiu Cornea, cu soția sa Rafira un rîndu de vestminte de mătăsa dimpreună cu Alexandru Galea cu soția sa Ludovica, în preț de 50 fl. v. a. Au mai dăruit tot pe seama bisericii un policandru de glaje în preț

de 12 fl. v. a., dăruit de Zofiu Cornea, Aron Georgiu, Nicolae Porumb. Părintele cere să le dăruiască plata cerească! Vințul-Inferior, 19 Martie 1896. *Iacob Cornea*, preot.

— În vremile aceste așa de negre și de dureroase pentru inima poporului român, singura mângâiere ce are acest popor și o va avea totdeauna în ciuda tuturor apucăturilor diavolești ale dușmanilor lui, este sfânta biserică. Obosit de munca zilii, cuprins de griile traiului seu, amărit în suflet de multele nedreptăți ce aude că se fac zilnic fraților sei, în s. biserică aleargă Românul creștin, ca acolo împreună cu părintele seu sufletește, cu servitorul altarului d-zeesc, se înalțe rugăciuni de mulțumită, de cerere și de ajutor D-zeului preadrecht. Acolo numai își află el adevărata mângâiere. Sufletul lui numai acolo se simte deslegat de griji, de gânduri, și din inimă iartă el celor-ce îi fac nedreptăți, căci știe el, că D-zeu e preadrecht. Mângâierea aceasta e și mai mare pentru acei credincioși, cărora mâna le dă, ca să poată face vre-un dar maicii sale bisericii. Oh, cu câtă dragoste, și cu ce mângâiere va merge la s. biserică, acela care a dăruit o fundațiune în bani, în pământuri, sau care a fundat însuși biserică, sau a reparat sau a înfrumșet o biserică! Da, căci acela știe sigur, că aceea ce a făcut nu mai poate fi nimic de nici o mână străină, fie cât de dușmană. Conduc de aceste păreri, cucernicul Ioan Angel și soția sa Paraschiva din comuna parochială a Cății, vicariatul Făgărașului, a depus oficiului parochial din loc o sumă de 60 fl. v. a., ca să se procure un rînd de paramente sacre pe seama bisericii de aci. Această sumă a fost subșternută Preaveneratului Ordinariat Archidicesan în Blaj cu rugarea, ca acel ordinariat să se îndure a procura bisericii noastre odăjdiile de lipsă. În Sâmbăta s. Paști au și sosit un rînd de haine foarte frumoase, și de gust de tot fin, peste așteptarea noastră, pentru numai 60 fl.

De aci a urmat o nobilă și sfântă emulare între ceialalți credincioși. Așa femeile în corpore au procurat un stichariu tare frumos un rînd de haine negre de catifea (barșon). Soția evlaviosului cantor trei dvere (uși) albe foarte frumoase; și se mai spesează încă alte podoabe pentru (ornarea) înfrumșetarea s. noastre biserici.

Pentru aceste daruri frumoase bunul D-zeu să le răsplătească bunilor donatori, ear' din partea reprezentanței risericești primească mulțumită! *Reprezentanța bisericăscă.*

*

Cine dă mai mulți soldați? Gazeta oficială „Reichswehr” din Viena dă la iveală o însemnare a asentărilor din cei zece ani din urmă. Din aceasta se vede, că *cei mai mulți și buni soldați dintre toate popoarele împărăției noastre îi dau Români.*

Tot la o mie de tineri asentați, *Români dau 386 de ostași, Croații 359, Ungurii 340, Slovenii 265, Slovacia 268, Polonia (Leșii) Bohemii 251, Nemții 244.* Cei mai voinici sunt deci Români!

*

Știri mărunte. Vestitul oraș Seghedin e amenințat grozav. Apa Tisei a eșit din alvie și e teamă că va cutropi totul, precum s'a mai întemplat înainte de asta cu vr'o 13 ani.

Bătăie între femei. Vre-o sută de muieri din Budapesta au ținut Luni o adunare cu scopul... de ase bate. Poliția le-a înbățat. Din naștere sunt ungueroaice.

R Î S.

Șapte cu câni cu tot.

Un Țigan fu trimis în ziua de Paști dela o stând la biserică după anafura Țiganul, cum ajunge la biserică, între în launtru, se duce la crâșnic și-i spune: „Să-i dea iute anafura, căci vrea să ducă Paști la ciobani.”

— *Căți sînteți, mîi Țigane? în trebă crâșnicul.*

— *Șapte cu câni cu tot! răspunde Țiganul.*

POSTA REDACȚIEI.

Unui creștin din Abrud. Pe lemnul «atârnat de ocară» zici d-ta. Apoi se ne ierți, dacă îți știe nem, că d-ta, ori-cine ai fi, dar' nu înțelegi construcția limbii românești. De-altmintețea ești cu vînt deschis, ca să știm cu cine avem de-a face, căci în te considerăm numai ca pe un sfătos și smintit lângă alte celea.

Mai multora. După informațiunile noastre pe de hemeiu vei afla la dl Bucur Dancăș junior. Reșinari.

D-sale Ioan Praja, econom în Sălcia-de-arg. În curînd le vom face rînd. Din bătrîniții aceia pe meji scoate tot, să nu mai ducă în mormînt nepoveste, nici o ghicitură și nici o zicală curată porală.

D-sale M. O. în Chitigház. Pe lumca largă nu o prea privește un singur scaun din biserică de acolo. Căutați-vă leuire la preotul, la preotul sau la consistorul din Arad.

D-sale A. P. E. Nu se poate așa numai dăruită. Sînt alții cari au trimis poezii populare cu an mai înainte, și încă nu li-s'au putut împlini dorințele.

D-sale Moise Flitter, învățător gr.-ort. Dăruită noastră cunoștință o vei pute cumpăra dela comitatens al Sibiiului.

D-sale Nicolae Andrei, inv. gr.-or. În Sălcia ar fi mai bine, de oare-ce cu timpul ar încăpea masa studenților. În România cu greu vor fi găsiți, căci sînt prea tineri.

Celor 18 înși din Lunca. Scrișoarea pe care cereți nu v'o putem trimite, fiindcă s'a perdat.

Abonent nr. 46 în Jertof. Preotul de aci îndatorat a face arătare, căci altmintețea nu se deplințește chemarea. Cărcimă în apropierea sfîntei biserici nu-i iertat să fie.

D-sale Nistor Crăciun, corist. Întoarceți cele bune a conducătorului corului de acolo e un fapt frumos. În zilele aceste grele unui conducător nu-i este ertat ca să lase corul în doagă de spațiu.

D-sale Iosif Popovici, curator în Zagar. Nu știm pentru-ce s'au adunat banii. Scrie-ne!

Abonent nr. 2832. Știrea despre cele dăruită cunîinii nu se poate publica, ci numai dacă ni-se trimit bilete tipărite.

Abonent nr. 6462. Adresează-te lui Sfetea în București, care îți va trimite una cu rambursă postală.

D-sale George Albu, inv. în Agârbiciu. Nu pare bine, că prin scrisoarea trimisă arăți atăta dragoste și iubire față de neam. Nu o putem înscrie în publica, pentru-că ne-am atrage numai temnița: dăruită în situația în care te afli chiar de loc nu îți-ar convenga.

D-sale Pavel Butuc în Bistrița. Paesile de mîse nu le putem folosi acum, de oare-ce au trecut sărbătorile despre cari ai scris. Trimite altele și plăcere îți vom face loc în foaie.

D-sale O. în U. Când astfel de lucruri ne scriu, am dori ca să se și subscrie. Zici, că «vreau se excelez ca scriitor de ziare», noi încă nu știm zicem una: a scrie la ziare nu e lucru rușinos. Ziarele englezești până și știrea cea mai mică se scrie călește. Fă și d-ta așa, și coloanele îți vor să deschise.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Baltes
Proprietar: Pentru T. L. Albini sub sequestru
Iosif Marschall.

LOTERIE.

Tragerea din 18 Aprilie n.

Timișoara: 33 58 90 83 36
 Viena: 14 81 12 5 60

Tragerea din 22 Aprilie n.

Brünn: 43 42 37 5 46

„Pinzgau“

**3 tauri rasă curată de
 vândut la** [1285] 2-6
**Onoriu Tilea,
 Sibiu.**

La „Institutul Tipografic“ în
 Sibiu se află de vânzare:

Portretul domnului

Dr. IOAN RAȚIU.

Cu 50 cr.

Portretul domnului

Dr. V. LUCACIU.

În mărime de 38×28 cm.
 Cu 50 cr.

TABLOUL

„CONFERENCEI NAȚIONALE“.

În mărime 33×50 cm.

Ca prețul de fl. 1.60, ear' cu trimiterea prin
 postă fl. 1.70.

Tabloul condamnaților

în

PROCESUL MEMORANDULUI.

Cu 3 fl.

Românii la Dobrițin

12 Noemvrie 1892.

Prețul 1 fl. v. a.

TABLOUL

CONDAMNAȚILOR POLITICI

PENTRU CAUSA ROMÂNĂ.

Prețul 2 fl.

Tocmai a apărut și se află de
 vânzare la librăria Institutului Tipografic
 în Sibiu:

CEȘTIUNEA NAȚIONALITĂȚILOR

și

MODURILE SOLUȚIUNII SALE

în

UNGARIA

DE

AUREL C. POPOVICI.

Prețul 50 cr v. a.

cu trimitere postală 83 cr. v. a.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII
 Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.
 Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solvește 5%
 interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc
 îndată la prezentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan
 după sosirea comandai.

[397] 7-25

Direcțiunea institutului.

3 medallii de aur
 15 de argint
 12 diplome de
 onoare și recu-
 noștință.

Franz Joh. Kwizda.**Fluidul de restituțiune**

al lui

KWIZDA

[1794] 32-40

apă de spălat pentru cai. Prețul unei sticle
 1 fl. 40 cr. v. a.

De 30 de ani întrebuintată în grajdurile curții și ale militarilor și
 civililor, pentru întărire după strapațe mari, la scrintituri, înșep-
 nirea mușchilor etc., face caii să presteze mult la trainare.

Liferant al curții c. și r.
austro-ungare.Liferant al curții reg.
române.

Să se observe bine
 marca și să se
 ceară exclusiv
 fluidul de restitu-
 țione a lui
 Kwizda.

Depositul principal:

Farmacia cereuală
 Korneuburg I. Viena.

Se capătă în
 toate farmaciile
 și droguerile
 din
 Austro-Ungaria.

Banca generală de asigurare**„TRANSILVANIA“**

ÎN SIBIU.

fundată în anul 1868

[803] 15-

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
- pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Despăgubiri pentru daune cauzate prin foc	Sume asigurate pe viață
în a. 1869—1892 fl. 954,106.—	în a. 1870—1892 fl. 754,999.32
în a. 1893 „ 34,925.85	în a. 1893 „ 53,119.28
în a. 1894 „ 56,333.20	în a. 1894 „ 59,659.—
în a. 1895 „ 50,463.35	în a. 1895 „ 66,862.11
Suma fl. 1.095,828.40	Suma fl. 934,639.71

2,030.468 fl. 11 cr.

Conform bilanțului pentru 1895 fondurile de rezervă și garanție se urcă la
960.343 fl. 42 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu,
 (Strada Cisnădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov
 (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

„Institut Tipografic“ în Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Însoțirile de credit

împreunate cu

însoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptării etc. și instrucțiunile trebuincioase.

Îndreptare practică

pentru

înființarea și conducerea de astfel de însoțiri

de
F. W. RAIFFEISEN.

Edițiunea a V-a.

Traducere autorizată de

Dr. Aurel Brote,

directorul băncii gen. de asigurare m. „Transilvania“.

EDITURA

„Reunirii rom. de agricultură din comitatul Sibiului“.
(280 pagini mari).

Cartea costă 80 cr. (cu porto postal 90 cr., recomandată 1 fl.) și se poate cumpăra dela

Institutul Tipografic în Sibiu.

A apărut și se află de vânzare la „Institutul Tipografic“ din Sibiu

GRAMATICA GERMANĂ

TEORETICĂ PRACTICĂ

de

Sava Popovici Barclanu.

Edițiunea a cincea

revidată și completată

de

Dr. Danil Popovici-Barclanu.

Această gramatică atât de bine întocmită, având la fine și un mic vocabular german-roman costă numai 1 fl. 40 cr. plus porto.

La „Institutul Tipografic“ se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român“

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă o însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

La „Institutul Tipografic“ în Sibiu se află de vânzare, cu prețul de 20 cr. broșura:

Die rechtliche Grundlage des Dualismus

Basa de drept a dualismului

de

Dr. N. D. cavalier de Preda.

Broșura aceasta, scrisă nemțește și apărută în Viena, este dedicată energicului

Dr. Carol Lueger.

Având de cuget a furnisa toate mărfurile mele pentru bani gata în mod ieftin, îmi iau voe încă de azi a oferî spre vânzare

Pentru ori-care preț

mai ieftin ca la

vânzare totală (Ausverkauf)

toți articlii din marele și variatul meu deposit de vestminte pentru domni și băieți, fabricat propriu; ghete de dame și domni; pălării, cravate, ploiere și umbrele, asigurând pe mușteriii mei de o mulțumire în toată privința.

Totodată atrag atențiunea, că cu același principiu mă îngrijesc de

marele meu atelier de croitorie

condus de un croitor cât se poate de bun și provăzut cu toate speciile cele mai alese de materii indigene și străine veritabile de lână, în care

de azi începând

se efectuesc cu prețuri teribil de ieftine

de comande de măsură

în restimp de 24 ore.

Zace deci foarte potrivit în interesul p. t. publicului a se convinge de fapt despre toate aceste asigurări cât se poate de iute.

Toți articlii pot fi cumpărați și pe lângă plățirea în rate între împregiurările cele mai favorabile.

[1066] 21-22

Cu deosebită stimă

ISAK ASCHER,

atolilor de croit și mare deposit de vestminte pentru bărbați și băieți,
Sibiu, str. Cisnădiei nr. 4-6, edificiul comandel de corp.

Prăvălia industriasilor români
Strada din Sibiu,
Cisnădiei Nr. 27.

Pe lângă alți articli de consum se află tot felul de delicatose în cârmuri, toate preparatele pariser, sa-lamă și cașuri; din pești: alif, sardini și păstrăvi; caviar de Odesa și Hamburg; brânzături și cașcavale; emental, trappist și trifoia plombate, scutite de rcoșină; cazeacă; mai departe rabat-turcesc și halva. Se mai află în urmă ne-am îngrijit de rinuri curate scutite de fal-sificare. Toate mărfurile sânt căștiguate din cele mai bune izvoare, se expediază prompt franteate cu pos-cipațiune în pachete cu porto foarte ieftin.

1873/10-

Însoțiri de credit și depeșeri a industriasilor români
Directiunea
din Sibiu.